

УДК 342.9 (477)

DOI <https://doi.org/10.32840/1813-338X-2020.4-2.14>

Р. В. Мазурик

кандидат юридичних наук,
здобувач наукового ступеня доктора юридичних наук
Університету митної справи та фінансів

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ ЯК УНІВЕРСАЛЬНІ ІНСТРУМЕНТИ РЕГУЛЮВАННЯ ПУБЛІЧНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН У СФЕРІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПРОКУРОРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У науковій публікації проаналізовано адміністративно-правові засоби як універсальні інструменти регулювання публічно-правових відносин у сфері організації прокурорської діяльності.

В процесі дослідження були застосовані наступні загальнонаукові та спеціально-юридичні методи: закони та прийоми діалектики (закон єдності та боротьби протилежностей, закон переходу кількісних змін у якісні, а також прийом «заперечення заперечення»), аксіоматичний метод, системний та структурно-функціональний методи, метод юридичної догматики як різновид аксіоматичного методу та метод юридичного моделювання; прийоми логічного методу: індукція та дедукція, синтез, структурний аналіз; принципи об'єктивності та історизму.

Досліджено та проаналізовано думки науковців щодо поняття адміністративно-правових засобів, висловлено зауваження щодо певних теоретичних напрацювань. Доведено, що адміністративно-правовими засобами може бути визнана сукупність правових інструментів (прийомів, способів) для вирішення певного кола завдань та виконання функції тим чи іншим суб'єктом публічно-правових відносин. Проаналізовано наукові доктрини та наведено аргументи щодо значущості адміністративно-правових засобів як ефективних структурних елементів організації діяльності прокуратури України, інструментів зовнішнього вираження і юридичного оформлення публічного інтересу в управлінні, необхідності їхнього застосування задля органічної взаємодії із забезпеченням належного порядку у публічній сфері. Досліджено юридичну природу та зміст адміністративно-правових засобів у сфері організації прокурорської діяльності, визначено їх перелік.

До адміністративно-правових засобів організації та діяльності органів прокуратури віднесено: визначення адміністративно-правовими нормами статусу прокурора та прокуратури в Україні; нормативне забезпечення діяльності прокуратури; адміністративно-правові відносини в органах прокуратури; загальні концепції, доктрини, інші наукові дослідження, що становлять теоретичну базу у сфері організації прокурорської діяльності; адміністративну діяльність і адміністративну процедуру, що являють собою практичне втілення нормативно-правових та теоретичних надбань у сфері організації прокурорської діяльності в Україні.

Сформульовано висновок про перспективність подальшого дослідження даної тематики, яка обумовлена необхідністю формування інноваційної доктринальної основи для удосконалення адміністративно-правового забезпечення організації та діяльності органів прокуратури за допомогою конкретних правових засобів в контексті реформування всієї системи органів кримінальної юстиції.

Ключові слова: правові засоби, адміністративно-правові засоби, інструментальна теорія права, прокуратура, прокурор, функції, регулювання, норми, діяльність, відносини, держава.

Вступ. Сучасне українське суспільство переживає період динамічного розвитку, формування повноцінної за своєю сутністю правової

держави, в якій права і свободи громадян мають не тільки беззаперечно визнаватися, а й ефективно забезпечуватися. На цьому шляху вини-

кає багато як внутрішніх, так і зовнішніх проблем, які потребують подальшого вирішення, а саме непослідовність у реформуванні низки державних інститутів, недосконалість норм права, зокрема адміністративно-правових, корупційна складова тощо. Отже, незадоволеність громадян діяльністю державних інституцій, неналежний захист прав, свобод і законних інтересів осіб у правоохоронній сфері, ускладнення правових відносин та процедур, неналежний рівень правової культури громадян тощо ставлять виклики, які потрібно поступово вирішувати спочатку в теорії, а потім шляхом практичного застосування наукових доктрин.

Однією з необхідних умов розбудови правової держави є організація та ефективне функціонування інституту прокуратури, що неможливо без застосування певних правових засобів. Незважаючи на те, що поняття «правові засоби» досить часто використовується в законодавстві, у жодному правовому акті не надано його тлумачення або перелік відповідних засобів, що, у свою чергу, призводить до труднощів, пов'язаних із визначенням змісту та юридичної природи цього поняття. Чинне місце серед правових засобів посідають адміністративно-правові засоби. Однак, серед науковців також різняться думки щодо віднесення тих чи інших інструментів до адміністративно-правових засобів. Отже, відсутність комплексного дослідження із вищенаведених питань і зумовлює актуальність цього дослідження.

Питання адміністративно-правового забезпечення діяльності правоохоронних органів досліджуються в роботах фахівців у сфері адміністративного права, серед яких роботи О. Бандурки, М. Віхляєва, Н. Губерської, С. Гусарова, Р. Калюжного, В. Колпакова, Д. Лук'янця, Д. Лученка, П. Лютікова, О. Миколенка, Д. Приймаченка, Ю. Севрука, С. Стеценка, М. Тищенко, А. Школика та інших вчених-адміністративістів.

Актуальні питання адміністративно-правового забезпечення організації та діяльності органів прокуратури досліджували в своїх працях такі відомі науковці як О. Агеєв, С. Кулинич, В. Миколенко, Є. Попович, В. Сухонос, М. Якимчук та інші відомі науковці.

На проблему поняття і змісту адміністративно-правових засобів організації прокурорської діяльності звертали увагу такі науковці: В. Галуцько, А. Іванищук, М. Івчук, О. Іщук, Т. Коломоєць, В. Колпаков, О. Кузьменко, Т. Мироненко, Є. Попович, С. Циганок, В. Шуба та ін. Проте свої наукові зусилля вони зосере-

джували на більш загальних, спеціальних чи суміжних питаннях.

Методологія даного дослідження спирається на органічне поєднання філософських, загальнонаукових та спеціально-юридичних методів дослідження, серед яких ключову роль відіграють прийоми логічного методу (аналіз, синтез, дедукція та індукція), системний та структурно-функціональний методи, прийоми соціологічного методу тощо. Із спеціально-юридичних методів дослідження використовуються методи юридичної догматики (як різновид аксіоматичного методу) та юридичного моделювання.

Постановка завдання. Метою цієї наукової публікації є визначення та дослідження змісту та правової природи адміністративно-правових засобів, їх класифікація та визначення особливостей застосування у сфері організації прокурорської діяльності з метою забезпечення належного функціонування інституту прокуратури та ефективного виконання завдань, що стоять перед прокуратурою України.

Результати дослідження. Етимологія терміну «засіб» розглядається як прийом, спосіб, спеціальна дія, що дає можливість здійснити що-небудь, досягти чого-небудь; знаряддя, предмет, сукупність пристроїв для здійснення певної діяльності [1, с. 326]. Треба відзначити, що загальним для всіх понять, які позначені терміном «засоби», є те, що всі вони називають предмети та явища з позиції можливості їх використання для вирішення певних завдань, функціонального призначення. Однак, у теорії права не склалося єдиного підходу із приводу терміну «правові засоби», який, звичайно, є відправною точкою щодо розуміння поняття «адміністративно-правові засоби».

Категорія «правові засоби» є достатньо популярною в юридичній доктрині, та більшою мірою розроблена теоретиками права в контексті так званої «інструментальної теорії права». Так, на думку О. Онуфрієнко, правові засоби – це система субстанціональних та діяльнісних правових явищ, за допомогою яких конкретні суб'єкти правовідносин досягають приватних та публічних цілей [2, с. 14-15].

Такий підхід до розуміння засобів відповідає поглядам більшості наукових діячів у галузі філософії, згідно з якими поняття «засіб» включає як сукупність інструментів, так і їх використання під час отримання бажаного результату.

О. Ганзенко зазначає, що правові засоби – це ключова категорія інструментальної теорії права, і у найбільш загальному визначенні «пра-

вові засоби» є системою передбачених нормами права методів, способів та прийомів досягнення приватної чи публічної мети суб'єктами правовідносин [3, с. 39-40]. Тобто до «правових засобів» на думку науковця можна віднести фактично всі елементи механізму правового регулювання: норми права, правові відносини, акти реалізації та застосування права, судові та адміністративні прецеденти, конклюдентні правові акти, акти тлумачення норм права, а також правові традиції та звичаї.

З таких підходом варто погодитись, адже механізм правового регулювання в теорії держави та права визначають як систему правових засобів. Таким чином, «правові засоби» – це універсальна правова категорія, яка дозволяє розглядати право не як систему нав'язаних державою заборон, зобов'язань та дозволів, а як систему дієвих правових інструментів досягнення певної мети, задоволення публічного чи приватного інтересу учасниками суспільних відносин.

А. Денисова формулює авторське визначення поняття «правові засоби» (як синонім категорії «правові засоби»), під якими розуміє правові явища, які відображені в інструментах (постановах) та діях (технологіях), за допомогою яких задовольняються інтереси суб'єктів права, забезпечується досягнення особистих та публічних цілей [4, с. 190-191]. Раціональною є запропонована нею класифікація правових засобів. Так, до субстанціональних правових засобів (засобів-постанов, інструментів) А. Денисова відносить зобов'язання, дозволи, заборони, заохочення, пільги, норми права, принципи права тощо, в той час як до дієвих (засобів-дій, технологій) – акти реалізації права, акти застосування права, акти тлумачення права і всі процеси юридичної діяльності [4, с. 191-192].

Серед актуальних досліджень, присвячених різним аспектам поняття, класифікації та застосування адміністративно-правових засобів, слід виділити праці І. Андрущенко «Адміністративно-правові засоби протидії правопорушенням у сфері злиття і поглинання компаній: питання теорії» [5, с. 39-44], М. Лошицького «Адміністративно-правові засоби в механізмі охорони навколишнього середовища» [6, с. 79-85] та О. Олійника «Адміністративно-правові засоби забезпечення інформаційної безпеки» [7, с. 65-69].

Адміністративно-правові засоби є одним із видів правових засобів поряд із кримінально-правовими, цивільно-правовими, дисци-

плінарними та іншими. Що стосується змісту адміністративно-правових засобів, можемо констатувати, що в літературі не склалось єдиної думки з цього приводу. Серед низки підходів щодо розуміння адміністративно-правових засобів зупинимось на деяких із них. В. Колпаков вважає, що до адміністративно-правових засобів відносяться приписи, заборони, дозволи. Приписи – це покладання прямого юридичного зобов'язання чинити ті чи інші дії в умовах, що передбачені правовою нормою. Заборони – це покладання прямих юридичних обов'язків не чинити тих чи інших дій в умовах, передбачених правовою нормою. Дозволи – це юридичний дозвіл чинити в умовах, передбачених нормою, ті чи інші дії або утримуватись від їх вчинення за власним бажанням [8, с. 56-57].

Такий підхід до класифікації правових засобів є базовим та відповідає трьом способам правового регулювання.

Автори монографії «Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку XXI століття)» до складових елементів засобів адміністративно-правового регулювання відносять: норми адміністративного права та їх зовнішнє вираження – джерела адміністративного права; систему органів публічної адміністрації; загальні та спеціальні принципи адміністративного права; індивідуальні акти органів публічної адміністрації; адміністративно-правові відносини; форми зовнішнього виразу норм адміністративного права (писані, неписані (звичаї, традиції), конклюдентні); акти тлумачення норм адміністративного права; методи адміністративного права; процедури реалізації та застосування адміністративно-правових норм [9, с. 92-93].

Такий підхід є більш широким та відповідає класифікації правових засобів як елементів механізму правового регулювання.

Таким чином, проаналізувавши підходи різних науковців та піддавши їх критичному аналізу, можна зробити висновок про те, що під адміністративно-правовими засобами необхідно розуміти передбачені нормами адміністративного права сукупність (систему) правових інструментів (прийомів, способів) для вирішення певного кола завдань (досягнення публічної або приватної мети) та виконання функції тим чи іншим суб'єктом публічно-правових відносин.

Так, базовими правовими засобами регулювання організації та діяльності національної прокуратури є положення ст. 131-1 розділу VIII «Правосуддя» Конституції України [10],

а також Закон України «Про прокуратуру» від 14.10.2014 р., згідно з яким прокуратура становить єдину систему, що здійснює встановлені Конституцією України функції з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави [11].

Звертаючись безпосередньо до теми нашого дослідження, треба зазначити, що у теорії адміністративного права існують різні підходи до розуміння юридичної природи адміністративно-правових засобів організації діяльності прокуратури України. Так, професор М. Якимчук теорію організації діяльності в органах прокуратури розглядає згідно із забезпечувальним характером функції управління, яка є похідною від концептуальних уявлень про призначення й функціональний зміст діяльності прокуратури. Науковець вбачає, що предметом організації прокурорської діяльності є внутрішня взаємодія складників цієї системи – органів і посадових осіб, оскільки ізольовані дії учасників управлінського процесу не породжують управлінських відносин. Процес організації діяльності в органах прокуратури розкрито здебільшого через характеристику форм, функцій та методів управління, стадій управлінського процесу, управлінських відносин. Висловлюється думка про систему засобів організації діяльності в органах прокуратури, пов'язану із принципами організації такої діяльності [12].

М. Івчук у своїх наукових працях обґрунтовує, що адміністративно-правові засоби організації прокурорської діяльності – це врегульований законодавством порядок створення, реорганізації, ліквідації органів прокуратури, визначення функцій і завдань прокуратури та наділення її необхідною компетенцією для виконання покладених державою на прокуратуру прав та обов'язків. Елементами адміністративно-правових засобів організації прокурорської діяльності є юридично закріплені цілі, завдання й функції, компетенція, організаційно-структурний компонент і відповідальність. До їх основних характеристик зараховано такі: по-перше, закріплюються адміністративно-правовими нормами; по-друге, їх зміст становлять права та обов'язки; по-третє, вони визначають місце прокуратури в системі органів державної влади; по-четверте, є інструментом реалізації владних повноважень [13].

В. Шуба наголошує, що адміністративно-правові засоби у сфері організації діяльності органів прокуратури – це врегульовані адміністративно-правовими нормами суспільні відносини,

які складаються під час як зовнішньої, так і внутрішньоорганізаційної діяльності органів прокуратури [14].

О. Ішук встановив, що до адміністративно-правових засобів організації та діяльності прокуратури як суб'єкта адміністративної юрисдикції відноситься регламентований адміністративними нормами (в органічних законах про прокуратуру та судоустрій, кодексах та інших нормативно-правових актах) правовий статус органів прокуратури, який характеризується сукупністю елементів: місцем у державному механізмі, функціями, сукупністю повноважень, правових і соціальних гарантій діяльності прокурорів. До елементів адміністративної юрисдикції прокуратури вчений відносить: участь органів прокуратури у провадженні у справах про адміністративні правопорушення; участь органів прокуратури у провадженні зі звернень громадян щодо дотримання процесуального порядку та особливостей розгляду й вирішення звернень громадян; процесуальні повноваження прокурора в певному виді провадження; представництво інтересів держави та громадянина в адміністративному суді; звернення до адміністративного суду із заявами або позовами щодо захисту інтересів держави або про визнання незаконними правових актів, дій чи рішень органів і посадових осіб; безпосередню участь прокурора в суді під час розгляду адміністративних справ; внесення апеляційної або касаційної скарги чи заяв про їх перегляд за нововиявленими та винятковими обставинами й участь у цих переглядах [15].

Прокурор, здійснюючи представництво інтересів держави в адміністративному судочинстві наділений достатньо широкими повноваженнями в порядку ст. 23 Закону України «Про прокуратуру», проте доцільним вбачається посилення юридичної відповідальності за невиконання законних вимог прокурора, яка передбачена Кодексом України про адміністративні правопорушення.

На думку Т. Мироненко, під засобами організації діяльності органів прокуратури по взаємодії із громадськістю варто розуміти активну цілеспрямовану діяльність означених органів із формування зв'язків з активними верствами населення України, за допомогою яких створюються умови для вдосконалення діяльності органів прокуратури та побудови в Україні громадянського суспільства [16]. В контексті реформування органів прокуратури ефективні правові засоби взаємодії органів прокуратури

з громадськістю мають ключове значення для відновлення довіри громадян до інституту прокуратури (це, наприклад, може бути доповнення організації прийому громадян мережею юридичних клінік при регіональних та місцевих прокуратурах із залученням студентів старших курсів вищих навчальних закладів).

Професор Є. Попович обґрунтовує, що засобами організації діяльності в органах прокуратури України є забезпечення незалежності й деполітизації прокуратури, особливості та засади юридичної відповідальності працівників прокуратури, робота з кадрами в органах прокуратури (професійно-орієнтаційна робота в органах прокуратури, добір, навчання та розстановка кадрів в органах прокуратури, проблеми проходження служби в органах прокуратури, перепідготовка й підвищення кваліфікації працівників прокуратури) та соціально-правовий захист працівників органів прокуратури [17]. Зазначений перелік може бути доповнений засадами та методологією оцінювання професійної діяльності прокурорів.

Цікавими є також напрацювання А. Іванищука, присвячені загалом судовій гілці влади. Він вважає, що адміністративно-правові засоби забезпечення організації діяльності судової гілки влади – це цілеспрямований нормативно-організаційний вплив норм адміністративного права, які розвивають та уточнюють конституційні норми, що визначають теоретико-правові засади функціонування судової гілки влади з метою створення належних умов для забезпечення суддями прав, свобод і законних інтересів фізичних і юридичних осіб, публічного інтересу держави й суспільства загалом. Змістом адміністративно-правових засобів забезпечення судової гілки влади є система норм адміністративного права, основоположні засади (концепції, доктрини і принципи правового регулювання), адміністративно-правові відносини й адміністративний інструментарій (форми та методи адміністративної діяльності й адміністративні процедури), які в сукупності формують комплексний інститут адміністративного права, що наповнений численними вертикальними та горизонтальними зв'язками, поєднує однорідні суспільні відносини [18].

На окремий аналіз заслуговують напрацювання С. Подоляки, який дослідив адміністративно-правові засоби забезпечення обігу інформації в органах прокуратури. Адміністративно-правові засоби, на його думку, є методами практичного здійснення цілей, завдань

і функцій суб'єкта управління у сфері інформаційного забезпечення органів прокуратури [19, с. 147]. При цьому до адміністративно-правового забезпечення обігу інформації в органах прокуратури України, на думку С. Подоляки, належать такі явища: встановлення зобов'язань; встановлення чітких правил; встановлення обов'язків уповноважених осіб прокуратури щодо інформації; встановлення повноважень; встановлення правових санкцій за порушення інформаційного законодавства; статистичне спостереження; документальний метод; контроль; методи захисту інформації; математичний метод [19, с. 148].

В той же час, під методами діяльності суб'єктів публічної адміністрації необхідно розуміти сукупність засобів, способів здійснення функцій суб'єкта публічної адміністрації, впливу суб'єктів публічної адміністрації на об'єкти публічної адміністрації [20, с. 141]. Тому методи діяльності тих чи інших суб'єктів у сфері адміністративно-правового регулювання відносяться здебільшого до наукової категорії, виведення якої ґрунтується на положеннях джерел і норм адміністративного права. Адміністративно-правові засоби також є втіленням норм адміністративного права, однак вони відображають конкретні норми, функціональне призначення яких має сприяти досягненню певного результату.

Крім того, виникає питання щодо можливості і доцільності розмежування таких адміністративно-правових засобів, як «встановлення зобов'язань» та «встановлення обов'язків уповноважених осіб прокуратури щодо інформації». Не менше питань викликає можливість виділення серед адміністративно-правових засобів математичного методу. Потребує додаткових пояснень можливість та доцільність застосування математичного методу в процесі адміністративно-правового регулювання.

Звернувши увагу на юридичну природу адміністративно-правових засобів, В. Колпаков та О. Кузьменко наголошують, що за допомогою засобів адміністративного права (норм, відносин, законодавства, компетенції суб'єктів, способів реалізації норм) здійснюється зовнішнє вираження і юридичне оформлення публічного інтересу в управлінні. Враховуючи таку позицію, не можна не погодитись з науковою думкою про виключну значущість адміністративно-правових засобів як ефективних структурних елементів організації діяльності прокуратури України. Їхнє застосування перебуває в органічній взаємодії із забезпеченням належного порядку у публічній

сфері. Значення, спрямованість, особливості змісту і порядку застосування адміністративно-правових засобів закріплені в адміністративному законодавстві України, а саме в законах та підзаконних нормативно-правових актах (урядових постановах), а свій розвиток та деталізацію вони отримують у відомчих нормативних актах і рішеннях місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування [21, с. 123].

Сучасні теорія і практика адміністративного права базуються на категорійних положеннях публічного адміністрування як форми реалізації публічної влади, що характеризується зовнішнім вираженням реалізації завдань (функцій) виконавчої влади, адміністративною діяльністю публічної адміністрації, що здійснюється з метою задоволення публічного інтересу; політичною діяльністю виконавчої влади тощо [22, с. 137]. При цьому виділяються такі види публічного адміністрування: за змістом – надання публічною адміністрацією адміністративних послуг і здійснення виконавчо-розпорядчої (управлінської) діяльності; за спрямуванням владного впливу публічної адміністрації – зовнішня адміністративна діяльність публічної адміністрації та внутрішньоорганізаційна діяльність публічної адміністрації [23, с. 18-21]. Вищезазначені положення цілком можна віднести до універсальних інструментів регулювання публічно-правових відносин.

Підсумовуючі вищевикладене, до адміністративно-правових засобів як універсальних інструментів регулювання публічно-правових відносин у сфері організації прокурорської діяльності в Україні слід віднести: визначення адміністративно-правовими нормами статусу прокурора, який за своєю сутністю є державним чиновником, що підтримує публічне обвинувачення в суді у кримінальних справах та виконує інші виключно публічні функції з метою захисту інтересів держави і суспільства; нормативне забезпечення діяльності прокуратури, що зосереджене в законах та підзаконних нормативно-правових актах; адміністративно-правові відносини в діяльності органів прокуратури, пов'язані із забезпеченням незалежності й деполітизації прокуратури, наданням прокурорами своєрідних адміністративних послуг шляхом участі органів прокуратури у провадженні зі звернень громадян і представництва органами прокуратури інтересів держави в суді; здійснення розпорядчої діяльності шляхом видання Генеральним прокурором, прокурорами регіональних прокуратур відомчих нормативних

актів; управління взаємодією органів прокуратури з громадськістю; реалізацію контрольних і наглядових повноважень органів прокуратури; юридичну відповідальність прокурорів; внутрішньо-організаційну діяльність органів прокуратури, а саме роботу з кадрами в органах прокуратури; засади та методологію оцінювання професійної діяльності прокурорів; концепції, юридичні доктрини, наукові публікації, що становлять теоретичну базу організації прокурорської діяльності; адміністративну діяльність і адміністративні процедури, які в сукупності формують комплексний інститут адміністративного права, що наповнений численними вертикальними й горизонтальними зв'язками, поєднує однорідні суспільні відносини та являє собою практичне втілення нормативно-правових та теоретичних надбань у сфері організації прокурорської діяльності в Україні.

Висновки. Вищевикладене дозволяє сформулювати висновок про те, що адміністративно-правові засоби у сфері організації прокурорської діяльності – це сукупність правових інструментів (прийомів, способів), передбачених нормами конституційного та адміністративного права, а також теоретичними конструкціями адміністративного права, призначених для вирішення певного кола завдань та виконання функції прокуратурою України. До таких адміністративно-правових засобів можемо віднести: визначення адміністративно-правовими нормами статусу прокурора та прокуратури в Україні; нормативне забезпечення діяльності прокуратури; адміністративно-правові відносини в органах прокуратури; загальні концепції, доктрини, інші наукові дослідження, що становлять теоретичну базу у сфері організації прокурорської діяльності; адміністративну діяльність і адміністративну процедуру, що являють собою практичне втілення нормативно-правових та теоретичних надбань у сфері організації прокурорської діяльності в Україні. Через належне визначення адміністративно-правового статусу, забезпечення незалежності й деполітизації прокуратури, надання своєрідних адміністративних послуг, виконавчо-розпорядчу діяльність і здійснення внутрішньоорганізаційної діяльності, забезпечення юридичної відповідальності прокурорів та їх соціального захисту повинно забезпечуватися якісне і своєчасне підтримання прокурорами публічного обвинувачення в суді, організація і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням та реалізація інших функцій прокуратури, передбачених Основним Законом.

Підсумовуючи, слід зазначити, що перспективність подальшого дослідження даної тематики обумовлена необхідністю формування інноваційної доктринальної основи удосконалення адміністративно-правового забезпечення організації та діяльності органів прокуратури за допомогою конкретних правових засобів в контексті реформування всієї системи органів кримінальної юстиції.

Список використаної літератури:

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / уклад. і гол. ред. В.Т. Бусел. Київ; Ірпінь: ВТФ «Перун», 2003. 1440 с.
2. Онуфрієнко О.В. Правові засоби у контексті інструментальної теорії права: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.01 «теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень»; Національний ун-т внутрішніх справ. Х., 2004. 18 с.
3. Ганзенко О.О. Теорія правових засобів у контексті інструментальної теорії права. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Юридичні науки*. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2016 р. № 3. С. 36-42.
4. Денисова А. Правові засоби: поняття та види. *Право України*. 2010. № 7. С. 190-195.
5. Андрущенко І.Г. Адміністративно-правові засоби протидії правопорушенням у сфері злиття і поглинання компаній: питання теорії. *Право і суспільство*. 2014. № 6-2. С.39-44.
6. Лошицький М.В. Адміністративно-правові засоби в механізмі охорони навколишнього середовища. *Митна справа*. 2015. № 1 (97). С. 79-85.
7. Олійник О.В. Адміністративно-правові засоби забезпечення інформаційної безпеки. *Юридичний вісник*. 2015. № 1 (34). С. 65-69.
8. Колпаков В.К. Адміністративне право України: підручник. К.: Юрінком Інтер, 1999. 736 с.
9. Адміністративне право України в сучасних умовах (виклики початку ХХІ століття): монографія / В.В. Галуцько, В.І. Олефір, М.П. Пихтін та ін.; за заг. ред. В.В. Галуцька. Херсон: ВАТ «Херсонська міська друкарня», 2010. 376 с.
10. Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
11. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 р. № 1697-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 2-3. Ст. 12.
12. Якимчук М. Організаційно-правові основи управління в органах прокуратури України: автореф. дис. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.07. Київ, 2002. 32 с.
13. Івчук М. Адміністративно-правовий статус органів прокуратури України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Київ, 2011. 19 с.
14. Шуба В. Адміністративно-правові відносини в діяльності органів прокуратури України: загальнотеоретичні аспекти: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Харків, 2007. 20 с.
15. Іщук О. Адміністративна юрисдикція органів прокуратури: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Харків, 2011. 20 с.
16. Мироненко Т. Організаційно-правові аспекти управління взаємодією органів прокуратури України з громадськістю: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Київ, 2008. 20 с.
17. Попович Є. Управління органами прокуратури України: організаційно-правові проблеми: автореф. дис. ... докт. юрид. наук: спец. 12.00.07 «адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Харків, 2010. 32 с.
18. Іванищук А. Адміністративно-правове забезпечення судової влади в Україні: монографія. Херсон: Грін Д.С., 2015. 434 с.
19. Подоляка С.А. Адміністративно-правові засоби забезпечення обігу інформації в органах прокуратури. *Наукові праці МАУП*. 2014. № 42(3). С. 146-151.
20. Адміністративне право України: підручник / за заг. ред. Т.О. Коломоєць. 2-ге вид., змін. і доп. Київ: Істина, 2012. 528 с.
21. Курс адміністративного права України. В.К. Колпаков, О.В. Кузьменко, І.Д. Пастух, В.Д. Сущенко та ін. Київ: Юрінком Інтер. 2013, 864 с.
22. Циганок С. Поняття і зміст адміністративно-правового забезпечення діяльності прокуратури України. *Адміністративне право і процес*. 2018. № 11. С. 135-139.
23. Адміністративне право України. Повний курс: підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, О. Кузьменко, С. Стеценко та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.

Mazuryk R. V. Administrative and legal means as universal tools for regulating public law relations in the field of organization of prosecutorial activity

The scientific publication is devoted to the administrative and legal means as universal tools for regulating public law relations in the field of organization of prosecutorial activity.

The following general scientific and special legal methods were used in the research process: laws and methods of dialectics (law of unity and struggle of opposites, law of transition of quantitative changes into qualitative ones, as well as reception of «negation of negation»), axiomatic method the method of legal dogma as a kind of axiomatic method and the method of legal modeling; methods of logical method: induction and deduction, synthesis, structural analysis; principles of objectivity and historicism.

The opinions of scientists on the concept of administrative and legal means are researched and analyzed, remarks on certain theoretical developments are made. It is proved that a set of legal instruments (techniques, methods) for solving a certain range of tasks and performing a function by one or another subject of public law relations can be recognized as administrative legal means. Scientific doctrines are analyzed and arguments are given about the importance of administrative and legal means as effective structural elements of the organization of the Prosecutor's Office of Ukraine, tools of external expression and legal registration of public interest in management, the need to use them for organic interaction with public order. The legal nature and content of administrative and legal means in the field of organization of prosecutorial activity are investigated, their list is determined.

The conclusion is formulated that the administrative and legal means of regulating the prosecutor's activity should include: determination of the status of the prosecutor and the prosecutor's office in Ukraine by administrative and legal norms; regulatory support for the activities of the prosecutor's office; administrative and legal relations in the prosecutor's office; general concepts, doctrines, other scientific research that constitute the theoretical basis in the field of organization of prosecutorial activity; administrative activity and administrative procedure, which are the practical implementation of legal and theoretical achievements in the field of organization of prosecutorial activity in Ukraine. Due to the proper definition of administrative and legal status, ensuring the independence and depoliticization of the prosecutor's office, providing original administrative services, executive and administrative activities and implementation of internal organizational activities, ensuring legal responsibility of prosecutors and social protection of prosecutors should be implemented quality and timely and procedural management of the pre-trial investigation and other functions assigned to the Prosecutor's Office of Ukraine.

The conclusion about the prospects of further research on this topic is formulated, which is due to the need to form an innovative doctrinal basis for improving the administrative and legal support of the organization and activities of prosecutors through specific legal means in the context of reforming the entire criminal justice system.

Key words: *legal means, administrative legal means, instrumental theory of law, prosecutor's office, prosecutor, functions, regulation, norms, activity, relations, state.*